

ACTIVITATS:

1. Subratlleu les dos paraules compostes de cada sèrie que estiguen ben escrites.

- a) culdesac, mal-de-cap, floricol, pit-rojos, vist-i-plau, sudest.
- b) milhòmens, cor glaçar-se, blanquinegre, blau grana, gris perla, va-i-vé.
- c) sord-mut, grecoromans, muntanya-russa, girasol, guàrdiacivil, ferrocarrils.
- d) cotó en pèl, cotxes bomba, cent-peus, set-i-mig, benplantat, ull de poll.

2. Elegiu l'opció més adequada per a completar cada enunciat.

1. És un home presumtuós, un _____. 2. Qui busca la vida fàcil és un _____.

- a) llepafils
- b) menjafigues
- c) bufanúvols
- a) barba-ros
- b) panxa-content
- c) panxacontent

3. Eres un _____, ni tens caràcter ni energia. 4. Aquest xiquet és un _____, menja poc i coses triades.

- a) figamolla
- b) figa molla
- c) figa-molla
- a) menjamiques
- b) ploramiques
- c) cagamiques

5. A Alfred li agrada molt menjar, és un _____. 6. Aquesta dona és una desvergonyida, una _____.

- a) somiatruïtes
- b) escuraplats
- c) tastaolletes
- a) pocapena
- b) pocatraça
- c) poca-roba

7. Sempre està presumint que sap de tot, és un _____. 8. L'incendi es va produir per causa d'un _____ accidental.

- a) cagabandúrries
- b) milciències
- c) setciències
- a) curt-circuit
- b) curtcircuit
- c) curt circuit

9. Van instal·lar dos _____ en les torres adjacents a la parròquia. 10. El tren València-París porta dos _____.

- a) para llamps
- b) para-llamps
- c) parallamps
- a) vagons llit
- b) vagons llits
- c) vagó llits

11. Francesc patia molts _____ a causa d'una artrosi cervical. 12. Va actuar com a _____ del govern.

- a) maldecaps
- b) mals de caps
- c) mals de cap
- a) portantveus
- b) portaveu
- c) portanveu

13. La mare farà unes coquetes amb les _____ que ha collit el teu germà. 14. Els terroristes feren explotar dos _____ prop del mercat.

- a) camaroges
- b) cama-roges
- c) cames roges
- a) cotxes bomba
- b) cotxes bombes
- c) cotxe bomba

3. Escriviu al costat de cada definició la paraula composta equivalent.

boca + moll ○ pura + sang ○ espanya + portes ○ calfar + panxes
penya + segat ○ cagar + niu ○ passar + mà ○ esquena + dret

- a) El fill més menut. _____
- b) Gandul. _____
- c) Que diu fàcilment allò que caldria callar. _____
- d) Lladre de cases. _____
- e) Llar de foc menuda. _____
- f) Escarpament rocós. _____
- g) Peça posada a la manera d'una barana. _____
- h) Llinatge, raça referida a l'herència física. _____

4. Completa la graella següent amb els mots que hi ha a continuació que representen cada combinació de categories.

tauleta de nit, torcamans, nord-oest, allioli, pocavergonya, floricol, nouvingut, pèl-roig, vaivé, altaveu, ciutat dormitori, capicua, blau cel, menysprear, vistiplau, autopista, punt i coma, mal humor, vagó restaurant, primfilar, portaavions, aigua-sal

Nom + nom		Nom + adjectiu	
Adjectiu + nom		Adjectiu + adjectiu	
Adjectiu + verb		Verb + nom	
Nom + verb		Nom + prep. + nom	
Verb + prep. + verb		Adverbi + verb	
Adverbi + nom		Quantitatiu + nom	
Nom + conj. + nom		Verb + conj. + verb	

5. Forma una paraula composta amb cada un dels mots següents.

nap: _____ carril: _____ màquina: _____

humor: _____ cisterna: _____ pit: _____

parar: _____ clau: _____ llit: _____

6. Completeu les frases amb els noms compostos formats a partir de les paraules següents. Tingueu en compte les normes d'escriptura del guionet.

- a) El _____ que li van col·locar al cotxe era de segona mà.
- b) Aquell militar portava la insígnia en la _____.
- c) És un home d'una seixantena d'anys, _____.
- d) Rubén no troba mai l'hora d'anar-se'n quan fa una visita; és un _____.
- e) Ja estem farts d'escurar cada dia, demà ens comprarem un _____.
- f) Aquell home, encarregat de posar les barreres al pas a nivell, és un _____.
- g) En acabant de dinar solia netejar-se les dents amb un _____.
- h) Júlia, passa'm l' _____ per a obrir esta carta.
- i) M'han regalat un _____ nou per a dur les claus del cotxe.

7. Identifiqueu els estrangerismes i els neologismes de les oracions següents. Digueu si es podrien canviar per altres paraules o expressions genuïnes.

- a) Mengem paté i creps, bevem bíter i en casos puntuals ens atrevim amb la grappa i l'orujo.

- b) Practiquem esports com l'ala de pendent o el tresc.
- c) Ens preocupen els temes relacionats amb la predelinquència, la drogoaddicció i la reinserció.
- d) Patim amb les previsions meteorològiques de cumulonimbus i marejol durant les vacances.
- e) L'època dels cedés i dels devedés ja ha passat.
- f) Ens plantegem comprar un bon maquinari i les últimes versions del programari que utilitzem.
- g) Tenim un abric de moltó, una camisa de xantung i un jersei de caixmir per a grans ocasions.
- h) Hem après a coure a la papillota i a utilitzar la cocota.
- i) Encara no ens cal un lífting però de tant en tant ens fem un píling.
- j) Conduïm un escúter encara que, de fet, ens agradaria tindre un automòbil tot terreny.

8. Identifiqueu els cultismes de les oracions següents.

- a) He llegit en un article que l'artell és una articulació de les mans i dels peus.
- b) A la nevera se li sol dir ara frigorífic.
- c) Els lingüistes estudien les llengües.
- d) El catedràtic va moure la cadira una mica abans de començar l'acte.
- e) M'han prescrit unes fregues manuals de pedicura.
- f) Els metges pensem que és un miracle perquè s'ha curat totalment de l'esquena.

9. Subratlleu els pseudoderivats dels grups de paraules següents.

fill, filia, fillola	labial, llavi, llaviejar
cervell, cerebral, cervellera	dèbit, devies, deure
moviment, mòbil, moure	avortar, avortament, abortiu
calbesa, calba, calvície	saber, savi, sap

10. Elegiu l'opció més adequada per a completar cada frase.

1. El teu amic Lluís té unes _____.
 a) ocrrencies
 b) ocurrències
 c) ocoregudes
2. L'operació ocular s'ha fet amb raig _____.
 a) làser
 b) laser
 c) léiser
3. Aquell mur l'han omplit de _____.
 a) grafits
 b) grafiti
 c) grafitti
4. La paraula *cobdícia* és un _____.
 a) cultisme
 b) neologisme
 c) derivat patrimonial
5. Quan jugava al _____ li agradava fer _____.
 a) pòker, bluff
 b) pòquer, bluff
 c) pòquer, bluff
6. Els _____ de l'antic Egipte eren funcionaris privilegiats.
 a) escribes
 b) escrivans
 c) escrives
7. L'_____ que han fet al president apareixerà en el proper número del _____.
 a) _____
 b) _____
 c) _____
8. Han premiat un _____ publicitari sobre les conseqüències que té l'_____.
 a) _____
 b) _____
 c) _____

a) interview, magazín	a) espot, stress
b) interviu, magazine	b) spot, stress
c) interviu, magatzín	c) espot, estrés

11. En cada columna hi ha una llista de paraules gregues i llatines. Relacioneu-ne una cada columna i formeu els cultismes resultants.

a) zoo "animal"	
b) hecto "100"	
c) claustro "tancat"	
d) andro "home"	1. teca "magatzem"
e) foto "llum"	2. logia "estudi, ciència"
f) biblio "llibre"	3. nomia "lleï"
g) astro "astre"	4. metre "mesura"
h) fono "veu"	5. grafia "escriptura"
i) cromo "color"	6. teràpia "tractament"
j) topo "lloc"	7. fòbia "por, aversió"
k) quilo "1.000"	8. pode "peu"
l) psico "ment"	
m) pseudo "fals"	
n) oftalmo "vista"	

12. Substituïu els pseudoderivats destacats de les frases següents per un derivat equivalent.

- a) El jove patia una **calvície** precoç.
- b) La **clausura** de l'acte tindrà lloc a les dotze del migdia.
- c) Van calcular a quant ascendia el **dèbit** bancari.
- d) L'han operat d'un tumor **cerebral**.
- e) L'ocell pertany a la família dels **còrvids**.
- f) El braç afectat tenia limitacions de **mobilitat**.
- g) El microorganisme té estructura **piliforme**.
- h) Gabriel és un home **sapientíssim**.

13. Substituïu els mots destacats de les frases següents per un pseudoderivat equivalent.

- a) Li ha eixit una **erupció** a les aixelles.
- b) Ausiàs March deia que cal fugir de la **cobejança**.
- c) Quan agafe un constipat tinc molt **de moc**.
- d) El metge l'ha tractat d'una afecció a la **boca**.
- e) En poc de temps s'ha **doblat** la població.
- f) Cal **endolcir** més el xarop.
- g) Van **esporgar** el llibre d'errades.
- h) El xiquet volia pertànyer a un grup **de joves**.

14. Completeu les frases amb els llatínismes següents.

in crescendo, nihil obstat, lapsus, ecce homo, ex cathedra, àngelus, a priori

- a) En record de la salutació de l'àngel a Maria, al matí, al migdia i al vespre en alguns llocs toquen l'_____.
- b) No el puc suportar, quan parla, sempre ho fa _____.
- c) Aquella qüestió era impossible de saber _____.
- d) Va eixir de la brega fet un _____.

- e) Este llibre s'ha publicat amb _____, és a dir, amb llicència de l'autoritat eclesiàstica.
- f) Durant el discurs ha comès un _____ imperdonable.
- g) El soroll va augmentar _____, fins que ja no vam poder sentir res més.

15. Completeu les definicions amb les paraules següents.

globalització, esquaix, spot, clonatge, motocròs, programari, dopatge

- a) Motociclisme que es practica a camp obert.
- b) Conjunt de programes informàtics.
- c) Ús d'estimulants antireglementaris per part d'un esportista.
- d) Integració d'un segment de DNA en un que pertany a un altre organisme.
- e) Pel·lícula publicitària de poca durada.
- f) Procés pel qual un fenomen esdevé d'àmbit universal.
- g) Joc de pilota que es juga amb raqueta i frontó.

Exercicis model d'examen: CIEAcova

1. Llig el text següent i omple els buits amb les paraules adients, segons la definició que es dona en cada cas. Paga atenció a l'exemple que hi ha a l'inici.

L'orientació en el medi natural és una qüestió de (0) *seguretat* i, a més, possibilita gaudir més plenament de les rutes realitzades. Per si ens perdem a la muntanya i no podem usar ni (1) _____ ni (2) _____, és recomanable sempre portar un mapa i una (3) _____. A més, és convenient conèixer algunes qüestions bàsiques per a llegir el paisatge: el sol, la lluna, els estels i la vegetació ens poden donar pistes clau per a orientar-nos. Te'n contem algunes!

S'entén per orientació en el medi natural el conjunt de tècniques necessàries per a moure's en un espai (4) _____ a partir de punts de referència específics. N'hi ha de dos tipus: l'orientació artificial, amb instruments desenvolupats per l'ésser humà, o la natural o no instrumental, amb la informació que ens proporciona el medi natural. Conèixer-ne les dues és altament recomanable. Com ens explica l'expert en orientació Paco Royo, «encara que el GPS és una eina molt útil en orientació, hi haurà un dia en què ens quedarem sense bateria o tindrem una mala connexió amb el (5) _____».

Per tant, us contem unes quantes tècniques que cal tindre en compte.

De dia: el sol

El sol ix per l'est i es pon per l'oest i en el seu punt més alt (6) _____ (_____) queda al sud, encara que d'una manera aproximada. De fet, només el 21 de març i el 23 de setembre, coincidint amb els (7) _____, ix exactament per l'est i es pon exactament per l'oest. La resta de l'any, la referència és sols aproximada. A més, hi ha diversos mètodes, com el del rellotge o el del pal, que ens poden situar amb l'ajuda del sol.

De nit: la lluna i les estreles

La lluna ens pot proporcionar una aproximació als (8) _____. Quan està en la fase quart creixent (amb forma de D), les puntes assenyalen l'est, mentre que en fase de quart minvant (en forma de C), les puntes indiquen l'oest. No obstant això, de nit i amb el cel (9) _____, és preferible ubicar l'estrella polar que, en l'hemisferi nord, indica el nord.

www.espores.org (adaptat)

0. Qualitat que està exempta de tot perill o risc.
1. Terminal telefònica autònoma que funciona per mitjà d'ones de ràdio d'alta freqüència.
2. Sistema de navegació i localització usat per a mostrar la posició d'una persona o d'una cosa en la superfície terrestre.
3. Instrument constituït bàsicament per una agulla imantada que gira sobre un eix vertical i assenjala el nord magnètic, que s'utilitza per a determinar les direccions de la superfície terrestre.
4. Que té tres dimensions (alçària, amplària i fondària).
5. Artefacte que s'utilitza per a servir d'enllaç telefònic, de ràdio i de televisió entre diversos punts de la superfície terrestre.
6. Punt de l'hemisferi celest situat en la vertical astronòmica d'un lloc geogràfic o d'un observador o punt culminant d'alguna cosa.
7. Moment en què el Sol, en el seu moviment aparent, passa sobre l'equador i el dia és igual a la nit en tots els punts de la Terra.
8. Porcions de l'espai corresponents a la quarta part de l'horitzó.
9. Sense núvols.